

Lausunto sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta (HE 169/2025 vp)

Tampereen ammattikorkeakoulu kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto esityksestä eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta. Tampereen ammattikorkeakoulu pitää hyvänä, että lainsäädännön käsitteistöä selkeytetään ja täsmennetään suhdetta tiedonhallintalakiin ja tietosuoja-asetukseen.

14 § Muiden viranomaisten asiakirjojen siirtäminen kansalliseen arkistotietovarantoon

Tampereen ammattikorkeakoulu pitää tärkeänä sitä, että esitetty laki mahdollistaa myös muille viranomaisille arkistoitavien tietoaaineistojen siirron Kansallisarkiston arkistotietovarantoon. Muutoksella voi ennakoida olevan kustannussäästöjä, vaikka organisaatioiden omat säilytysjärjestelmät säilyisivätkin rinnalla. Aineistoja siirtäviltä organisaatioilta säästyy henkilöresursseja, kun Kansallisarkisto tuottaa tietopalvelun, ja jos tiedontarvitsijat voivat käyttää aineistoja itsepalveluna. Tällä hetkellä käytössä oleviin säilytysjärjestelmiin ei ainakaan korkeakoulukentällä ole tarkoituksenmukaista rakentaa toiminnallisuuksia itsepalvelun toteuttamiseksi.

Tampereen ammattikorkeakoulu yhtyy näkemykseen, että mahdollisen kustannussäästön lisäksi arkistoitavien tietoaaineistojen siirto kansalliseen arkistotietovarantoon parantaa aineiston saavutettavuutta ja edistää niiden tutkimuskäyttöä. Esimerkiksi ympäristöalalla on pyritty siirtymään kohti ”yhden luukun” toimintamallia, joka korostaa käyttäjälähtöisyyttä – tämän soisi tapahtuvan arkistoinninkin suhteen – ainakin viranomaisaineistojen osalta.

15 § Arkistokopio tietoaaineistosta

Tampereen ammattikorkeakoulu pitää säännöstä tietoaaineiston arkistokopiosta hyvänä lisäyksenä lainsäädäntöön, mutta katsoo, että esityksen kuvaus on epäselvä sen suhteen, miten mahdollisuutta voisi hyödyntää. Esitystekstissä olisi voinut olla esimerkki myös muun viranomaisen sähköisen aineiston kopioinnista.

Nykyisen lainsäädännön nojalla osa korkeakoulutoimijoista on ratkonut sisällöltään muuttuvien tietojen arkistointiin liittyvää ongelmaa esimerkiksi ottamalla otoksia oppilastietojärjestelmästä ja tallentamalla niitä asianhallintajärjestelmään tai sähköiseen arkistoon. Rekisterimuotoisen tiedon muuntaminen tulosteiksi kuitenkin heikentää aineistojen käytettävyyttä ja on ristiriidassa arkistoinnin varsinaisen tavoitteen – tutkimuskäytön mahdollistamisen – kanssa. Lisäksi tulosteiden tuottaminen edellyttää

Hannu Terävä,
erikoissuunnittelija, asiakirjahallinto
Tampereen ammattikorkeakoulu
3.12.2025

määrittelytyötä sekä lähettävässä että vastaanottavassa järjestelmässä, ja määrittelytyötä voidaan joutua tekemään toistuvasti, erityisesti jos lähettävä järjestelmä muuttuu.